

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПРАВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять з дисципліни
“ПСИХОЛОГІЯ”
для студентів денної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”
(для технічних спеціальностей)

Покровськ, 2017

УДК 159.9
М 54

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Психології» для студентів денної форми освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”(для технічних спеціальностей)/Укл.Сервачак О. В. - Покровськ: ДонНТУ, 2017 рік. – 25с.

У методичних рекомендаціях викладено загальні положення та тематичний зміст практичних занять з дисципліни «Психологія». Наведено перелік питань для обговорення та самостійної роботи, наведені тестові питання, творчі завдання та питання для самоконтролю.

Укладач: Сервачак О.В., доцент кафедри історії та права, к.пс.н.

Рецензент: Дмитрик І. О., зав.каф. історії та права, к.іст.н.

Відповідальний за випуск: Дмитрик І. О., завідувач кафедри історії та права

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,
протокол № 13 від 06.06.2017 р.

Розглянуто на засіданні кафедри історії і права,
протокол № 13 від 25.05.2017 р.

Донецький національний технічний університет, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1.Загальні положення.....	5
2. Тематика та структура практичних занять.....	6
3.Перелік питань до підсумкового контролю	21
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	23

ВСТУП

Практичні заняття націлені на розширення й закріплення знань, отриманих в лекційному курсі «Психології», формування інтересу до психологічних знань та прагнення їх ефективно використовувати в житті, навчанні та професійній діяльності. У цикл занять включені практичні завдання, що передбачають оволодіння студентами понятійно – термінологічним апаратом роботи з тематичною інформацією і підготовки публічних виступі, використання методів самопізнання, саморозвитку самоконтролю.

Методи оцінювання роботи студентів: оцінка самостійної роботи над питаннями теми, оцінка активності в ході дискусії при обговоренні виступу, оцінка тестового чи творчого завдання

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основна дидактична мета практичного заняття – розширення, поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи, підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Виходячи з цього, задачами методичних рекомендацій є:

- методична допомога студентам в підготовці до практичних занять та виконанні домашніх завдань;
- сприяння закріпленню теоретичних знань з дисципліни «Психологія»;
- формування вмінь та навичок проведення аналізу психологічних процесів і явищ.

До кожної теми надано план практичного заняття, літературу за номерами її переліку в списку рекомендованої літератури, тести і завдання.

Для успішного вивчення курсу «Психологія» студенти повинні на підставі основної літератури засвоїти нормативну програму теми, продумати відповіді на питання практичного заняття, поповнити знання вивченням додаткової літератури. Разом з цим слід знайти вірні відповіді на питання тестів та виконати завдання за темою

2.ТЕМАТИКА ТА СТРУКТУРА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1. Історія становлення і головні напрямки психологічного знання.

Програмні запитання:

- 1.Періодизація історії психології.
- 2.Основні фактори та принципи, які визначають розвиток психології.
- 3.Основні психологічні школи. (Інтроективна психологія свідомості. Структуралізм. Функціоналізм. Біхевіоризм. Психоеаналіз. Гештальтпсихологія. Гуманістична психологія)

Теми доповідей (самостійна робота):

- 1.Уявлення про психіку в період античності і середньовіччя.
- 2.Біхевіоризм: критика «психологія свідомості», вимога об'єктивного методу.
- 3.Фрейд про природу несвідомого .
- 4.Підхід Б.Г. Ананьєва до вивчення людини як біосоціальної істоти.

Тестові завдання

1. Психологія - це наука, яка вивчає:
 - а) душу особистості;
 - б) світогляд особистості;
 - в) психіку в її розвитку.
2. Який вид експерименту зберігає зміст звичайної діяльності людини, але створюються умови, за яких обов'язково викликається досліджуване психічне явище:
 - а) констатуючий;
 - б) лабораторний;
 - в) природний.
3. Психологія в розробці питань опирається на дані...
 - а) філософії, біології, фізіології, хімії, соціології;
 - б) математики, політології, правознавства, історії;

в) фізики, політекономії, інформатики, маркетингу.

4. Метод експерименту належить до:

а) організаційних;

б) інтерпретаційних;

в) емпіричних;

г) методів обробки даних;

д) методів опитування.

5. До складу психіки включають:

а) емоційно-вольові процеси, психічні властивості;

б) психічні процеси, психічні стани, психічні властивості;

в) пізнавальні процеси, емоційно-вольові процеси.

6. Про те, що основне завдання психології - це дослідження вирішальної ролі знання і організації пізнавальних процесів, стверджує:

а) гуманістична психологія;

б) біхевіоризм;

в) когнітивна психологія.

7. Який метод виступає як засіб вивчення, аналізу та синтезу власних вчинків і дій, порівняння своїх думок з думками інших людей?

а) самопостереження;

б) спостереження;

в) експеримент;

8. До складу сучасної психології входять такі дисципліни:

а) педагогічна психологія, вікова психологія, соціальна психологія;

б) історія психології, кібернетика, політологія, дитяча психологія;

в) економічна історія, психологія юнацтва, психоаналіз.

9. Приведіть у відповідність основні етапи становлення та розвитку психології як науки:

3а) психологія як наука про поведінку;

1б) психологія як наука про душу;

4в) психологія як наука, що вивчає факти, закономірності та механізми

психіки і поведінки;

2г) психологія як наука про свідомість.

10.Сучасна психологія - це наука, яка вивчає:

- а) закономірності розвитку психічних процесів;
- б) механізми виникнення і розвитку психічних процесів;
- в) закономірності та механізми виникнення, розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності

Питання для самоконтролю:

- 1.Що є предметом психології?
- 2.Коли виникла психологія як наука?
- 3.Які періоди й етапи виділяють в історії психології?
- 4.Що таке наукова психологія?
- 5.У чому сутність психоаналізу? Хто був його засновником?
- 6.Чим методи психології відрізняються від методів інших наук?
- 7.Які методи дослідження застосовуються в сучасній психології?
- 8.У чому полягає сутність методу тестів?
- 9.У чому сутність формуючого експерименту?
- 10.Які галузі психології є перспективними на сучасному етапі розвитку суспільства?

Література

[23],[25],[28], [29],[30],[32].

Практичне заняття №2. Пізнавальні процеси творчого відображення – механізми, закономірності, засоби розвитку

Програмні запитання:

1. Механізм впливу образів уяви на фізіологічні процеси людини.
2. Взаємозв'язок уяви з емоційно-вольовою сферою особистості.
3. Уява і особистість.

Теми доповідей (самостійна робота):

1. Мрія – як особливий вид уяви.

2. Розвиток творчої уяви.
3. Уява в художній і науковій творчості.
4. Особливості музичної уяви.
5. Вплив уяви на стан організму.

Тестові завдання

1. Відчуття - це ...

- а) процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів та явищ об'єктивної дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях;
- б) пізнавальний психічний процес відображення в мозку людини окремих властивостей предметів і явищ при їх безпосередній дії на органи чуття людини; ✓
- в) своєрідна форма відображення людиною дійсності, де виявляється активний випереджальний характер пізнання нею об'єктивності світу.

2. Якість відчуттів - це ...

- а) здатність аналізатора реагувати на дію адекватного подразника;
- б) особливість, якою одне відчуття відрізняється від інших; ✓
- в) рівень інтенсивності подразника, який здатний викликати відчуття.

3. Сприймання - це...

- а) найпростіший психічний процес, первинна форма орієнтування живого організму в навколишньому середовищі;
- б) психічний процес відображення у свідомості людини предметів і явищ у цілому; ✓
- в) мотив, внутрішнє спонукання до пізнання предметів та явищ.

4. Основні властивості уваги:

- а) стійкість, концентрація, переключення, розподіл, обсяг; ✓
- б) концентрація, предметність, зосередження, осмисленість;
- в) конвергенція, зосередження, розподіл, мимовільність.

5. Довільна увага - це ...

- а) несвідоме зосередження, яке виникає незалежно від свідомих цілей особистості;

б) зосередження на внутрішніх, суб'єктивних станах та індивідуальних особливостях психічної діяльності особистості;

в) свідомо спрямоване зосередження особистості на предметах та явищах навколишньої діяльності, на внутрішній психічній діяльності.

6. Післядовільна увага настає...

а) в результаті свідомого зосередження на предметах та явищах у процесі довільної уваги;

б) в результаті несвідомого зосередження на предметах та явищах у процесі мимовільної уваги;

в) в результаті мимовільного реагування на різні випадкові подразники зовнішнього та внутрішнього походження.

7. Уява - це...

а) психічний процес створення образів предметів, ситуацій, обставин шляхом нових зв'язків між відомими образами та знаннями;

б) процес пізнавальної діяльності індивіда, що характеризується узагальненням і опосередкованим відображенням дійсності;

в) відображення властивостей предметів об'єктивного світу.

8. Наочно - дійове мислення - це...

а) початкова стадія розвитку мислення;

б) схематизація та символічне відображення дійсності;

в) вид мислення, який дає можливість встановлювати загальні закономірності природи та суспільства.

9. Теоретичне (абстрактне) мислення...

а) притаманно тваринам;

б) тваринам і людям;

в) тільки людям.

10. Основні прийоми уяви:

а) аглютинація, продуктивна, типізація, пасивна;

б) мимовільна, схематизація, типізація, репродуктивна;

в) типізація, гіперболізація, схематизація, аглютинація.

Творче завдання:

Визначите, які прийоми створення образів уяви використані:

- винахідниками при конструюванні образів дирижабля, танка, амфібії, аеросаней, тролейбуса, літака;
- письменниками і поетами, при створенні образів русалки, пегаса, мінотавра, Баби-Яги, Гаррі Поттера, хлопчика-з-пальчика, Гулівера, Циклопа.

Література

[4],[8],[11], [15],[19],[29].

Практичне заняття №3 Емоційний стрес і регуляція емоційних станів.

Принципи і механізми саморегуляції , засоби впливу на настрій та почуття оточуючих.

Програмні запитання:

- 1.Поняття емоцій, їх види і роль у житті людини.
- 2.Огляд психологічних теорій з проблеми емоцій.

Теми доповідей (самостійна робота):

1. Ідентифікація феномену емоційного інтелекту як предмету психологічних досліджень. Сучасні погляди на сутність емоційного інтелекту.
2. Стратегії розвитку емоційного самосприйняття.
3. Стратегії оволодіння навичками керування власними емоціями.
4. Стратегії підвищення соціальної чутливості та оволодіння навичками керування взаємовідносинами з оточуючими.

Питання для самоконтролю:

1. Як відбувається відображення дійсності почуттями і чим воно відрізняється від відображення у пізнанні?
2. У чому полягає відмінність між емоціями та почуттями?
3. За якими ознаками можна констатувати, що людина перебуває в стані емоційного збудження?
4. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники можуть впливати на настрій?

5. Якими є головні ознаки афекту?
6. Які ознаки характеризують пристрасті як форму переживання почуттів?
7. У чому полягають відмінності емоцій людини від емоцій тварини?
8. Чому моральні, інтелектуальні, естетичні та практичні почуття належать до вищих почуттів?
9. Чи згодні ви з твердженням, що змістовність емоційного життя людини залежить тільки від змістовності її контактів з об'єктивним світом?
10. Чому людина вгорі відчуває себе легше, коли виплачується?

Творче завдання

1. Підготуйте буклет «Засоби емоційної психогігієни».
2. Визначите, які з перерахованих позитивних і негативних емоцій відповідають стану підвищеної, а які — зниженої активності людини. Наведіть приклади. Радість, марення, страх, обурення, лють, щастя, жах, екстаз, смуток, печаль, захоплення, страждання, туга, паніка, гнів, насолода, роздратування, здивування, інтерес.

Література

[1],[2],[7], [14],[17],[20].

Практичне заняття №4. Спрямованість особистості; задатки та здібності.

Самосвідомість та «Я-концепція».

Програмні запитання:

1. Основні компоненти структури особистості, їхня характеристика (С.Л. Рубінштейн, К.К. Платонов, С.Д. Максименко, З. Фрейд).
2. Самосвідомість особистості та її розвиток.
3. Я-концепція особистості.
4. Поняття про здібності. Природні передумови розвитку здібностей.
5. Формування і розвиток здібностей.

Теми доповідей (самостійна робота):

1. Різновиди здібностей. Структура здібностей.
2. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.

3. На прикладі відомих композиторів (науковців, письменників, художників, архітекторів тощо) провести порівняльну характеристику між талантом та геніальністю.

4. Здібності і діяльність. Здібності і особистість.

Тестові завдання

1. Найвищий рівень розвитку здібностей, який виявляється у творчій діяльності, результати якої мають історичне значення в житті суспільства, у розвитку науки, літератури, мистецтва – це:

- а) обдарованість;
- б) геніальність;
- в) талант.

2. Задатки – це:

- а) здатність тривало і стійко зосереджуватись на завданні;
- б) чутливість до зовнішніх вражень, спостережливість;
- в) анатомо-фізіологічне підґрунтя здібностей.

3. Важливим складовим музичних здібностей є:

- а) музичний слух;
- б) знання нотної грамоти;
- в) широкий діапазон.

4. Здібності, які певною мірою виявляються в усіх видах діяльності: навчальній, розумовій праці, грі, спілкуванні т.д. – це:

- а) загальні здібності;
- б) спеціальні здібності;
- в) специфічні здібності.

5. Своєрідне сполучення здібностей, яке забезпечує людині спроможність успішного виконання певної діяльності – це:

- а) талант;
- б) геніальність;
- в) обдарованість.

6. Яке з наведених визначень здібностей є найбільш повним і правильним?

- а) здібності – це своєрідні властивості людини її інтелекту;
- б) здібності – це індивідуально-психологічні особливості особистості, що виявляються в навчальній, трудовій, науковій та іншій діяльності та є необхідною умовою їх успіху;
- в) здібності – це індивідуально-психологічні особливості людини, що виявляються у навчальній діяльності.

7. Щоб виявити емоційну реакцію на музику і визначити особливості музичного сприймання необхідно володіти:

- а) знаннями нотної грамоти;
- б) музично-ритмічними здібностями, звуковисотним слухом;
- в) гучними, вокальними даними.

8. Здібності, які виявляються в специфічних видах діяльності, для виконання яких необхідні задатки особливого роду, та їх розвиток: музичні, математичні, літературні, артистичні і т.д. – це:

- а) загальні здібності;
- б) спеціальні здібності;
- в) специфічні здібності.
- в) педагогічна інтуїція.

Література

[5],[8],[11], [12],[15],[19]..

Практичне заняття №5.Формування особистості, вікові етапи, фактори впливу, можливості саморозвитку.

Програмні запитання:

- 1.Закономірності та динаміка психічного розвитку і формування особистості в онтогенезі
- 2.Закономірності розвитку особистості. Рушійні сили розвитку особистості.

3.Біологізаторський і соціологізаторський підхід до питання розвитку особистості.

4.Формування та розвиток особистості: періодизація Д.Б. Ельконіна.

5.Стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном

Теми доповідей (самостійна робота):

1.Культурно-історичний підхід до вивчення особистості.

2.Теорія особистості у зарубіжній класичній психології.

3.Концепція особистості у вітчизняній психології.

Питання для самоконтролю.

1. З'ясуйте взаємозв'язок і співвідношення між поняттями „індивід”, „індивідуальність”, „особистість”.

2. Що таке особистість? Кого ми називаємо особистістю?

3. Назвіть характеристики особистості, розкрийте їх сутність.

4. Чим визначається спрямованість особистості?

5. Охарактеризуйте людські потреби як джерело активності особистості, їх види та значення в житті людини. (піраміда людських потреб А.Маслоу)

6. Що таке мотиваційна сфера особистості? Ієрархія мотивів, їх види і рівень усвідомлення.

7.Що таке інтереси, їх види? Яку роль відіграють інтереси в спрямованості особистості?

8.Перераховані нижче особливості поведінки людини характеризують її або як індивіда, або як особистість. Виділіть особливості, які відображають поведінку індивіда, і особливості, які відображають поведінку особистості. Доведіть свою думку.

Сміливість, розум, старанність, низька адаптація до темряви, інтереси, красива хода, товариськість, гарна координація обох рук, велика емоційна збудливість, чудова дикція, працелюбність, наявність ідеалів, акуратність, висока сенсорна чутливість, повільна швидкість впізнання.

9.Доведіть правильність твердження: „Кожна особистість є індивідом, проте не кожен індивід – особистість”

10. Існують різні точки зору на співвідношення біологічного і соціального в структурі особистості.

Перша: особистість формується суспільством; біологічні ж особливості людини не мають на цей процес істотного впливу.

Друга: Особистість визначається біологічними, вродженими факторами; ніяке суспільство не може замінити те, що закладене в людини природою.

Третя: особистість є феноменом суспільного розвитку людини; складний процес розвитку і формування особистості обумовлений єдністю біологічного і соціального. В цьому процесі біологічні фактори виступають як природні передумови, а соціальні – як рушійна сила психічного розвитку людини в формуванні її особистості.

- Яку з указаних точок зору слід вважати правильною?

Література

[4],[5],[19],[27],[31].

Практичне заняття №6. Засоби впливу на продуктивність спілкування.

Особливості віртуального спілкування

Програмні запитання:

1. Загальна характеристика людського спілкування. Основні функції:
2. Фактори, що впливають на ефективність комунікації.
3. Маніпулятивне спілкування: причини, типи маніпулятивних систем, засоби протистояння.
4. Асертивне спілкування.

Теми доповідей (самостійна робота):

1. Особливості віртуального спілкування.
2. Правила мережевого етикету.
3. Пастки спілкування в Інтернеті.
4. Позиції в спілкуванні.

Тестові завдання

1. Комунікативна сторона спілкування – це:

- а) обмін інформацією;
- б) взаємодія;
- в) сприймання один одного.

2. За допомогою невербальних засобів передається інформації:

- а) приблизно 30 %;
- б) приблизно 60 %;
- в) приблизно 80 %.

3. До якої просторової зони організації простору при спілкуванні відноситься зона від 120 до 360 см:

- а) особиста;
- б) громадська;
- в) соціальна.

4. Гарне враження справляє оратор,

- а) який відчувається вільно і спокійно;
- б) який нервово потирає руки;
- в) який крутить в руках ручку чи окуляри.

5. Які з названих деталей свідчать про увагу слухачів до оратора:

- а) погляди слухачів спрямовані вбік;
- б) нахил слухачів в бік оратора;
- в) закинута нога на ногу, тіло нахилене назад.

6. Яке розташування оратора в аудиторії є найбільш вдалим:

- а) оратор ходить по аудиторії під час виступу;
- б) оратор сидить перед слухачами;
- в) оратор стоїть перед слухачами.

7. Яка з названих рекомендацій є хибною:

- а) у висновках недоречно ще раз наголошувати на головних моментах виступу;
- б) не треба нічого згадувати додатково після того, як ви зробили висновок;

в) не потрібно вибачатися: Я, очевидно, стомив вас... Мені не все добре вдалося... і т. ін.

8. Серед механізмів взаєморозуміння виділяють:

- а) емпатію;
- б) осмислення;
- в) згоду.

9. Основою для вирішення конфлікту є:

- а) компроміс;
- б) співробітництво;
- в) згода.

10. Асертивність – це...

- а) неконфліктна поведінка;
- б) вміння знаходити компроміс;
- в) вміння перемагати в конфлікті.

Література

[6], [16], [18], [24].

Практичне заняття №7. Спілкування в групі. Феномен лідерства.

Програмні запитання

1. Соціально-психологічні феномени в групі.
2. Соціально-психологічний клімат групи.
3. Типологія стилів керівництва

Теми доповідей (самостійна робота):

1. Лідерство як соціально-психологічний феномен.
2. Теорії лідерства:
3. Функціональні та психологічні відмінності між керівником і лідером.
4. ЗМІ. Психологія соціального впливу.

Ситуації для обговорення

1. Ваш колега з якихось причин працює дуже повільно. Через це термінову роботу, яку поклали на вас обох, Вам доводиться виконувати одному. Як Ви на це реагуєте?

2. Ваша думка була сприйнята іншими критично. Як Ви будете поводитись?

3. На Вашу думку, чи потрібно в ході критичного виступу вносити пропозиції, чи обмежитися зазначенням недоліків?

4. Цитата для обговорення: «Поводьтеся з людьми так, як Ви хотіли б, щоб вони поводитися з Вами». Як? Коли? Де? Відповідь одна: Завжди і всюди. Наприклад, в радіоцентрі я спитав у службовця інформації номер кабінету Генрі Саувена. Одягнутий в франтувату форму клерк пишався, певно, своєю манерою давати довідки. Чітко і ясно він промовив: «Генрі Саувен (пауза), 18-й поверх (пауза), кімната 1816». Я було попрямував до ліфта, але потім повернувся і сказав: «Хочу поздоровити Вас з чудовим стилем, в якому Ви відповіли на моє питання. Він виразний і чіткий, і робите це Ви просто артистично. Таке не часто зустрінеш». Він засяяв від задоволення і пояснив мені, чому робить паузи і чому вимовив кожну фразу саме так, а не інакше. Кілька моїх слів змусили його вище підняти голову; а я, піднімаючись на вісімнадцятий поверх, відчув, що в цей полудень додав маленьку крупинку в загальну суму людської радості.

(Дейл Карнеги. Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей. — К.: Наукова думка, 1989. — С. 89).

Література

[10], [11], [17], [35].

Практичне заняття №8. Проблеми та перспективи розвитку взаємодії, взаємовпливу людини й техніки, людини й комп'ютера

Програмні запитання:

1. Здоров'я людини й технічний прогрес.

2. Задачі та дослідження інженерної психології.

3. Концепції інженерної психології.

4.Перспективу наукового пошуку.

Теми доповідей (самостійна робота):

- 1.Проблеми наслідків комп'ютеризації.
- 2.Вплив штучного інтелекту на людину та суспільство.

Питання для самоконтролю

- 1.Що є об'єктом та предметом дослідження інженерної психології?
2. Які передумови виникнення інженерної психології?
3. Які завдання розв'язує інженерна психологія?
4. У чому суть машиноцентричного, антропоцентричного та системного підходів?

Література

[7], [9], [22], [33].

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

- 1.** Предмет, функції психології.
- 2.** Умовний рефлекс.
- 3.** Мозок і психіка.
- 4.** Розвиток психіки і свідомості.
- 5.** Галузі психологічної науки.
- 6.** Свідомі психічні процеси: відчуття, сприйняття, пам'ять, увага, уява, фантазія, мислення, мова.
- 7.** Несвідомі процеси.
- 8.** Темперамент та його класифікація.
- 9.** Емоції і почуття.
- 10.** Вища нервова діяльність та темперамент.
- 11.** Характер.
- 12.** Витоки волі.
- 13.** Потреби і мотиви діяльності.
- 14.** Формування та розвиток вольових процесів.
- 15.** Формування і розвиток особистості.
- 16.** Спрямованість особистості.
- 17.** Індивід і основні види його діяльності.
- 18.** Професійні особливості людини
- 19.** Поняття про ергономіку. Вплив умов діяльності на психіку людини.
- 20.** Соціальна група: сутність, функції, генеза.
- 21.** Етапи становлення трудового колективу.
- 22.** Соціальна перцепція.
- 23.** Вербальна і невербальна комунікація.
- 24.** Ділове спілкування.
- 25.** Конфлікт: види, структура, методи розв'язання.
- 26.** Стили поведінки у конфлікті. Сітка Томаса-Коулмена.
- 27.** Психологічні механізми управлінської діяльності.

- 28.** Психологічні особливості правління в різних галузях діяльності.
- 29.** Стили управління та психологічні основи прийняття управлінських рішень.
- 30.** Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.
- 31.** Психологічні критерії та методи добору управлінських кадрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анохін П.К. Емоції // Психологія емоцій: Тексти. - М., 1984. - С. 173.
2. Бодров В. А. Інформаційний стрес: Навчальний посібник для вузів. - Київ., 2000. - 352 с.
3. Вілюнас В.К. Основні проблеми психологічної теорії емоцій. - М.: Педагогіка, 1988.
4. Вітенко І.С., Борисюк А.С., Вітенко Т.І. Основи психології. Основи педагогіки: Навчально-методичний посібник. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 200 с.
5. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр “Академія”, 2003. — 576с.
6. Гурьева Л.П. Психологические последствия компьютеризации: функциональный, онтогенетический и исторический аспекты // Вопросы психологии, 1993. – №3. – С. 5-16.
7. Дашкевич О.В. Емоційна регуляція діяльності в екстремальних умовах: Автореф. дис. ... Д-ра психол. наук. М., 1985. 48 с.
8. Дубравська Д.М. Основи психології/ Д.М. Дубравська. – Львів:Світ,2001. - 280с.
9. Душков Б.А., Корольов Ф.В., Б.А. Смирнов. Основы инженерной психологии. Учебник для студентов вузов. – М.: Академический проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2002. – 576 с.
10. Егидес А. П. Психологическая концепция конфликтного общения. // Психолог, журнал. - 1984. - Т.5. - № 5.
11. Загальна психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.Д. Максименко (ред.). — 2.вид., перероб. і доп. — Вінниця : Нова Книга, 2004. — 704 с.
12. Загальна психологія: Підручник/О.В.Скрипченко,З.В.Огороднійчук та ін.—К.:Либідь,2005.—464 с.

13. Изард К.Е. Психология эмоций. пер. з англ. СПб., 1999. 464 с.
14. Ильин С.П. Эмоции и чувства. 2-е издания. СПб.: Питер. - 2007. – 784с.
15. Варій М.Й. Психология: Підручник/ М.Й.Варій. – К.: Вид. учб літ, 2001. – 287с.
16. Ильин Г. Л. Некоторые проблемы психологии общения // Вопр. психологии. - 1986.-№ 12.
17. Ке де Врі М. Мистика лидерства: Развитие эмоционального интеллекта.–М.:Альпина Паблишер, 2003. – С.21-49.
18. Крыжановский Ф. И., Третьяков В. П. Грамматика общения.-Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1990.
19. Лазарчук Л.Ю. Основы педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять/ Л.Ю.Лазарчук, І.З.Майданюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.- 550 с.
20. Леонтьев Д.А. Внутрішній світ особистості. // Психология личности в трудах вітчизняних психологів. / Укл. Л.В. Куликова. - СПб.: Питер, 2000. - С.372 - 377.
21. Лозниця В.С. Психология менеджменту : навч. посіб. / Лозниця В. С. - К. : ТОВ “УВГПС ЕксСб”, 2000. - 512 с.
22. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология в системах «человек - техника»: Учеб.пособие. – К.: МАУП, 2003. – 296 с.
23. Маклаков А.Г. Общая психология – СПб.: Питер, 2005.- 583 с.
24. Мелибруда Е. Я. Я - Ты - Мы. Психологические возможности улучшения общения. - М., 1986.
25. Немов Р.С. Психология: В 3-х томах— М.: Владос, 2000.-Т.1.-687 с.
26. Основы практичної психології: Підручник / За заг. ред. В. Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелєва та ін. – К.: Либідь, 2003. – 536 с.
27. Основы психології і педагогіки : навчальний посібник / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. - 2-ге вид., виправ., доп. - Київ : Академвидав, 2006. - 520 с

28. Павелків Р.В. Психологія. / Р.В.Павелків . – К.: Кондор, 2009. – 576 с.
29. Психологія: підручник./заг. ред. Ю.Л.Трофімова.- К:Либідь, 2001. – 560с.
30. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии — СПб.: Питер Ком, 1999. – 679с.
31. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2005. — 360 с.
32. Столяренко Л.Д. Основы психологии. — Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. – 672с
33. Стрелков Ю.К. Инженерная и профессиональная психология: Учеб. Пособие для студ. высш. учеб.заведений. – М.: Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 360 с.
34. Ходаківський Є. І. Психологія управління : навчальний посібник / Ходаківський Є. І, Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 608 с.
35. .Шалагинова Я.В. Психология лидерства. – СПб.: Речь, 2007. – 494 с.